

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

Näillä korteilla pääset harjoittelemaan vuorovaikutteista keskustelua pelillisesti, pohtimaan omaa keskustelutapaasi sekä harjoittelemaan rakentavan dialogin rakentamista. Pelikortit pohjautuvat osittain Sitran kehittämään Erätauko-menetelmään. Pelikorttien avulla Erätauko-fasilitoinnin harjoittelua voi syventää.

Pelikortit ovat kehittäneet Maaseudun Sivistysliiton koulutussuunnittelijat Leena Markiet, Sofia Heininen ja Pia Mustonen. Kiitämme Erätauko-säätiötä hyvistä kommentteista työskentelyn aikana.

*Maaseudun Sivistysliiton
koulutustiimi – Iloa oppimisesta
livenä ja verkossa*

MILLAINEN KESKUSTELIJA OLEN?

- **Tavoite:** Saada peruskäsitys omista keskusteluun osallistumisen tavoista, kun keskusteluaihe on hankala tai näkökulmia jakava. Pelin ja itsearviointin avulla keskustelutapojaan voi tarkastella ulkopuolisen silmin.
- **Peliohjeet:** Valitse etukäteen 1–2 aihetta, josta ryhmä keskustelee yhdessä. Aiheiden tulisi olla tunteita herättäviä tai mielipiteitä jakavia. Jaa ryhmä tarvittaessa noin 5–10 hengen pienryhmiin. Johdattele osallistujat aloittamaan keskustelu vapaasti, ilman ennakko-ohjeistusta sekä ilman fasilitointia. Tarkoituksena on saada keskustelijat ja ryhmä käymään keskustelua omana itsenään, omalla tavallaan.
- **Purku:** Henkilökohtainen itsearviointi kysymysten avulla. Halukkaat voivat julkisesti jakaa oman pohdintansa.

KUUNNELLEN & TARKKAILLEN

- **Tavoite:** Tarkastellaan erilaisia keskusteluun osallistumisen tapoja keskustellen ja kuunnellen. Havainnoidaan sekä rakentavaa keskustelua eteenpäin vieviä että sitä estäviä tapoja osallistua.
- **Peliohjeet:** Jaetaan ryhmä keskustelijoihin ja tarkkailijoihin. Keskustelun osallistujille jaetaan keskustelutapakortteja (hyviä ja huonoja ominaisuuksia eri henkilöille), osa voi olla "omina itsenään". Keskustelutapakortit pidetään toisilta piilossa. Keskustelun tarkkailu voidaan toteuttaa yksin, pareittain tai pienryhmässä.
- Keskustelijat aloittavat keskustelun annetun teeman mukaan ja pyrkivät hyödyntämään annetun kortin/korttien ohjeita. Seuraajien tulee kirjata omat arvauksensa, mitä keskustelutapakortteja kullakin puhujalla voisi olla. Halutessasi voit käyttää fasilitaattoria.

HYVÄN DIALOGIN RAKENTAMINEN

- Jaa jokaiselle osallistujalle vihreä kortti (hyvän keskustelutavan kortti) tai halutessasi voit myös antaa kaksi korttia per keskustelija. Jokaisen osallistujan tulisi keskustella korostaen omaa kortista löytyvää positiivista, keskustelua rakentavaa ominaisuutta. Halutessasi voitte arvuutella, mikä/mitkä ominaisuudet kullakin osallistujalla oli. Voit myös ensin käydä läpi ryhmän kanssa "Millainen keskustelija minä olen" -harjoituspelein, jolloin osallistuja pääsee vertailemaan muutosta omaan osallistumistapaansa.
- **Purku:** Miltä keskustelu ja sen dynamiikka tuntuivat? Mikä teki keskustelusta onnistuneen (tai epäonnistuneen)? Miltä oma kortti tuntui, oliko sen mukaan helppo osallistua keskusteluun? Erosiko oma tapa keskustella kortin myötä tavallisesta?

MILLAINEN KESKUSTELIJA OLEN?

Itsearviointikysymykset:

- Maltoinko kuunnella toisia keskustelijoita?
- Puhuinko toisten päälle vai maltoinko odottaa omaa vuoroani?
- Olinko aidosti läsnä keskustelussa (en esimerkiksi räplännyt keskustelun aikana puhelinta)?
- Pysyinkö asiassa, en lähtenyt sivuraiteille?
- Liityinkö toisten puheenvuoroihin, eli kuuntelin ja syvensin muiden esille tuomia asioita?
- Puhuinko omasta kokemuksesta vai jossain tietyssä roolissa (esim. asiantuntijana)?
- Rohkaisinko muita, esimerkiksi hiljaisempia, osallistumaan?
- Käytinkö arkikieltä enkä erikoissanastoa, jota kaikki eivät välttämättä ymmärrä?
- Suhtauduinko eri näkökulmiin ymmärtäväisesti vai etsinkö epäkohtia toisten näkökulmista tai kokemuksista?

Pakassa on viidenlaisia kortteja:

- **Violeteissa korteissa** on peliohjeita. Ohjeet löytyvät 6 eri keskusteluharjoituksen toteuttamiseen.
- **Värikkäät fasilitoijan ohjekortit** antavat keskustelun vetäjälle vinkkejä haastaviin tilanteisiin.
- **Siniset roolikortit** toimivat erityisen hyvin tilanteissa, joissa halutaan tuulettaa organisaation tai muun yhteisön jäsenten rooleja ja tehdä esimerkiksi ideointia, tarkastelua tai keskustelua jonkun vaikean tai merkittävän asian ympärillä.
- **Keltaiset kansalaiskortit** auttavat osallistujaa asettumaan oman kuplansa ulkopuolelle ja näkemään keskusteltavan asian eri silmin ja osallistumaan keskusteluun eri tulokulmasta.
- **Punaist ja vihreät** keskustelutapakortit esittelevät sekä myönteisiä että kielteisiä tapoja osallistua keskusteluun ja viedä eteenpäin tai vaikeuttaa keskustelun sujumista.

HYVÄN DIALOGIN RAKENTAMINEN

- **Tavoite:** Ymmärtää, mistä aineksista rakentuu hyvä ja vuorovaikutteinen keskustelu ja miten sitä voi omalla toiminnallaan edistää.
- **Peliohjeet:** Valitse keskusteluaihe etukäteen. Fasilitaattorin tulisi pohtia syventävät kysymykset etukäteen. Voit valita positiivisen ja mukavan aiheen, mikäli toivot erityisen rakentavaa keskustelukokemusta. Jaa osallistujat tarvittaessa 5–10 hengen ryhmiin.

KUUNNELLEN & TARKKAILLEN

Helpoimmassa versiossa ohjaaja kertoo pelissä mukana olevat keskustelutapakortit etukäteen tai vaihtoehtoisesti esimerkkejä ja niiden lukumäärän. Eniten oikein arvannut voittaa pelikierroksen.

- **Nosta vaikeustasoa:** Pelin vaikeampi versio voidaan toteuttaa siten, että keskustelutapakortteja jaetaan kaksi samalle keskustelijalle.
- Pelin jälkeen keskustelua voidaan jatkaa samalla aiheella (10–20 min) koko porukka yhdessä ilman kortteja ”omina persooninaan”.
- **Purku:** Keskustelkaa, miltä oma kortti/kortit tuntui(vat), oliko niitä helppo noudattaa? Miten keskustelun dynamiikka muuttui, kun sitä käytiin korttien kanssa ja ilman kortteja? Mitä kuuntelijat havaitsivat keskustelun kulusta? Mitkä toimintamallit haittasivat keskustelua, mitkä edistivät?

OMAN KUPLAN ULKOPUOLELLE

Jaa jokaiselle osallistujalle yksi kansalaiskortti. Kansalaiskortin tarkoitus ei ole rakentaa stereotypioita, vaan auttaa katsomaan asioita eri näkökulmista ja kurkistamaan toisenlaisesta ikkunasta. Lisähaastetta peliin voi tuoda ottamalla mukaan myös keskustelutapakortin jokaiselle osallistujalle. Halutessanne voitte käydä keskustelun siten, että osallistuja salaa oman kansalaiskorttinsa ja pyritte keskustelun lopussa arvaamaan, mikä jokaisen keskustelijan lähtökohta oli ja millä tavoin se heijastui keskusteluun.

- **Purku:** Miltä keskustelu tuntui, mitä oivalsit, oliko toiseen rooliin helppo samaistua? Mitkä asiat vaikuttivat näkemykseesi keskusteltavasta asiasta, miten päädyit luomaan juuri tämänkaltaisen kansalaispersoonan? Miksi hän suhtautui käsiteltävään asiaan juuri näin? Miten itse olisit ottanut kantaa keskusteluteemaan omana itsenäsi?

IRTIOMASTA ROOLISTA

Halutessanne voitte vaihdella rooleja yksitellen tai asettua samaan rooliin koko porukka tietyksi aikaa, ja siirtyä käsittelemään aihetta seuraavasta näkökulmasta yhdessä jne.

- **Purku:** Miten keskustelu sujui rooleissa? Toiko roolien vaihtaminen uusia näkökulmia, ideoita tai mahdollisuuksia keskustelun aiheeseen? Muuttuiko keskustelun dynamiikka aikaisempaan verrattuna? Oliko aihetta vaikea käsitellä tietystä roolista käsin?

FASILITOINNIN HARJOITTELU

- **Tavoite:** Harjoitella keskustelun ohjaamista eli fasilitointia ja saada varmuutta keskustelun ohjaamiseen erilaisten keskustelijoiden kanssa tai esimerkiksi kun osallistujajoukko on ennestään tuntematon. Nyt on mahdollista harjoitella etukäteen vaikeita tilanteita, esimerkiksi kun keskustelun aihe on tunteita herättävä tai mielipiteitä jakava.
- **Peliohjeet:** Jaa osallistujille kansalaiskortti, roolikortti tai keskustelutapakortteja haluamallasi tavalla sekaisin, yksi tai useampi kortti kullekin osallistujalle, aiheesta ja tavoitteestasi riippuen. Osallistujien tehtävänä on korttien avulla nostaa keskustelun haastetasoa fasilitaattorille ja tuoda esiin eri näkökulmia mahdollisesti samanmielisten joukossa. Valitse yksi fasilitaattoriksi, jolla on käytössä keskustelun ohjaamisen tukikortit.

FASILITAATTORIN OHJEET 2/4

Vinkejä hiljaisen tukemiseen:

- Kerro heti alussa että haluat mahdollisimman monen osallistuvan keskusteluun. Voit pysäyttää keskustelun ja sanoa haluavasi kuulla, mitä on mielessä heillä, jotka eivät ole vielä sanoneet mitään.
- Jos ryhmä on suuri tai tilanne jännittynyt, ohjaa osallistujat hetkeksi keskustelemaan pareittain tai pienissä ryhmissä. Tämän jälkeen voit pyytää puhumaan erityisesti heitä, jotka ovat olleet siihen asti hiljaa.

Kun joku dominoi

- Jos joku keskustelijoista on liikaa äänessä, niin puutu tähän mahdollisimman nopeasti. Jos dominoiva henkilö pyytää jatkuvasti puheenvuoroa, voit pyytää häntä odottamaan ja antamaan tilaa muille hetkeksi.

IRTI OMASTA ROOLISTA

- **Tavoite:** Harjoitella keskustelua ilman oman aseman tai roolin tuomia ennakkoajatuksia tai -asenteita sekä käsitellä asiaa monipuolisesti eri tavoin. Tarkoituksena on irtaantua omasta tai oletetusta asemasta ja tavasta keskustella sekä pyrkiä ottamaan osaa keskusteluun uudella tavalla.
- **Peliohjeet:** Valitkaa yhdistykseenne/ järjestöönne tai organisaatioonne liittyvä teema, josta haluatte keskustella, esimerkiksi pitäisikö kaksi tai useampaa yhdistystä yhdistää tai pitäisikö jäsenmaksua korottaa. Voitte ottaa aiheen yhdistykseenne tai organisaatioonne todellisesta tai kuvitteellisesta tilanteesta. Jaa keskustelijoille roolikortit (joko satunnaisesti tai antamalla tietyn kortin tietylle henkilölle), joiden mukaan osallistujat osallistuvat keskusteluun.

OMAN KUPLAN ULKOPUOLELLE

- **Tavoite:** Harjoitella ymmärtämään erilaisia näkökulmia ja erilaisia arvomaailmoja keskusteltavan asian osalta. Keskustelun etenemiseen vaikuttavat ihmisen persoonan lisäksi hänen arvonsa ja ajatuksensa esimerkiksi hyvästä yhteiskunnasta tai maailmasta.
- **Peliohjeet:** Valitse keskusteluaihe, joka on esimerkiksi yhteiskunnallinen tai poliittinen.

FASILITAATTORIN OHJEET 1/4

Fasilitaattori

- Fasilitaattori ei ole puheenjohtaja, joten pyri välttämään puheenvuorojen automaattista jakamista, mutta mahdollista kaikkien ääneen pääsy. Keskustelun alussa varaa oikeus rajoittaa puheenvuorojen määrää ja pituutta.
- Tue dialogia esittämällä tarvittaessa tarkentavia ja syventäviä kysymyksiä ja pyri saamaan jokainen mukaan osaksi keskustelua. Esitä kysymyksiä, jotka ovat muodoltaan avoimia eikä suljettuja, joihin ei voi vasta kyllä tai ei. Kysymyksillä ei tulisi olla yhtä oikeaa vastausta.
- Tavoitteena on rakentaa keskustelu, joka soljuu luontevasti eteenpäin ilman vahvaa puuttumista.
- Vältä retorisia, neuvovia tai arvioivia kysymyksiä.

FASILITOINNIN HARJOITTELU

Pelataa uusi kierros vaihtamalla fasilitaattoria, osallistujien kortteja sekä mahdollisesti aihetta.

- **Purku:** Miltä tuntui ohjata keskustelua? Nousiko jokin tietty asia tai keskustelutapa erityisesti esiin? Mitkä keskustelun tavat ja avaukset edistivät rakentavaa keskustelua? Mitkä puolestaan tukahduttivat tai estivät rakentavaa keskustelua? Mitä keskustelijat havaitsivat?

Asiaan liittyvien tunteiden käsittely: "Liittyen tähän aiheeseen, mitä mielessänne liikkuu? Mitä tuntemuksia aihe herättää?"

Ristiriita: "Dialogissa ei tarvitse yrittää ratkaista ristiriitoja tai olla samaa mieltä. Riittää, että saamme paremman ymmärryksen kaikkien ajatuksista ja näkökulmista." tai "Kuullaan rauhassa jokaista teistä. Jokainen puhuu vuorollaan. Älkää keskeyttäkö toisianne vaan yrittäkää kuunnella ja ymmärtää toistenne näkökantoja."

Keskustelun syventäminen: "Tuleeko jollekin teistä mieleen jotain, mistä emme tähän aiheeseen liittyen ole vielä puhuneet?" tai "Mitkä ovat ne asiat, joita teistä itse kukin haluaisi ymmärtää paremmin?" tai "Ei tehdä vielä johtopäätöstä aiheesta vaan kuullaan rauhassa eri näkökulmia."

Kokemuspuhe - Omakohtaisesta

kokemuksesta kertominen: Kertokaa jostain tapahtumista tai tilanteista, jotka ovat vaikuttaneet siihen, mitä ajattelette aiheesta." tai "Millaisia kokemuksia teillä muilla tuli mieleen, kun kuuntelitte äskeitä/toisia?"

Johtaja

- Ota keskustelun kokoajan ja johtajan rooli.
- Tuo esille omia ideoitasi ja yritä viedä keskustelua rakentavasti eteenpäin.

Tunnetta täynnä

- Hyödynnä omia tunteitasi ja intuitiota asiaan liittyen.
- Et tarvitse aina perusteluja ja selityksiä, käytä tunneperäisiä argumentteja.

Asiantuntija

- Ota asiantuntijarooli esim. ammattiin tai muuhun asemaan tai rooliin liittyen.
- Ajattele ennen kaikkea objektiivisesti, hyödyntäen faktoja, lukuja jne.

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

Voit sanoa näin:

- **Aloittaminen:** Millaiset kokemukset ovat teillä päällimmäisenä mielessä, kun tulette keskustelemaan tästä asiasta? Millaisia kokemuksia teillä lähti viriämään, kun kuuntelitte/katselitte äskeistä? Mihin haluamme pyrkiä keskustelussa?
- **Joku keskustelijoista on liikaa äänessä:** "En anna vielä sinulle uutta puheenvuoroa vaan kuullaan tähän väliin, mitä muilla keskustelijoilla on mielessä. Sopiiko, että odotat hetken?"
- **Osa on hiljaa:** "Nyt olemme kuulleet jo joitain teistä. Mitä on mielessä teillä, jotka ette ole vielä olleet äänessä?"
- **Tunteenpurkaukset:** "Huomaan, että tämä aihe herättää voimakkaita tunteita. On hyvä, että niitä tuodaan esiin, koska se auttaa meitä ymmärtämään tätä asiaa paremmin. Pyritään keskustelemaan rauhassa siten, että on tilaa kaikenlaisille kokemuksille." tai "Tämä asia näyttää olevan sinulle tärkeä. Hyvä, että tuot esiin sen, millaisia tunteita siihen sinulla liittyy."

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

ROOLI

Mahdollistaja

- Keskity mahdollisiin keskustelussa nousseisiin tarpeisiin, esteisiin ja vaatimuksiin.
- Pohdi ja tuo esiin näihin ratkaisuvaihtoehtoja, jotka auttaisivat asiassa etenemisessä.

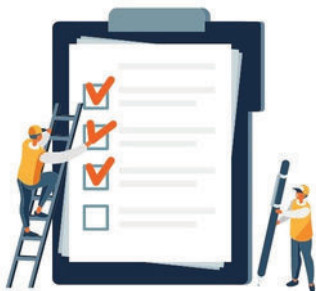
ROOLI

Haastaja

- Nosta esiin keskusteltavan asian tai idean riskejä ja heikkoja kohtia sekä kuinka ne voitaisiin ratkaista vielä paremmin.
- Nosta esiin esim. mahdollisia kilpailijoita toimijoihin/toimintaan liittyen.
- Pyri kannustamaan muita yrittämään vielä enemmän.

ROOLI

Positiivista asennetta

- Mieti keskusteltavaan asiaan liittyviä etuja ja mahdollisuuksia.
- Haluat saada asioita tapahtumaan ja visioda positiivisia mahdollisuuksia asiaan liittyen.

ROOLI

Uhkien tähyäjä

- Pohdi mahdollisia uhkia aiheeseen tai ideaan liittyen.
- Miten välttää riskit ja isot epäonnistumiset?
- Ole looginen ja asiallinen, mutta pyri kertomaan ilman liiallista negatiivisuutta, miksi jokin ei ehkä toimi tai onnistu.

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!
Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!
Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!
Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!
Ota keskustelutaidot haltuun!

Ongelman- ratkaisija

- Keskity keskustelussa esiinnousseihin ristiriitoihin, epäselvyyksiin ja ongelmiin sekä pyri löytämään niihin ratkaisuja yhdessä.
- Pyri rakentamaan ymmärrystä eri näkökulmien välille.

Innostunut ideoija

- Tuo esiin luovia ideoita, uusia näkökulmia ja hulluttele hiukan.
- Liioittele ja unohda perinteinen ajattelu ja toimintamallit.
- Kaikki ideat ja ajatukset eivät välttämättä vie kohti ongelman ratkaisua, mutta tavoitteena on ajatella uudella tavalla ja rikkoa kaavoja.

Toisessa kulttuurissa kasvanut

- Mieti aluksi, mitkä asiat ovat tälle henkilölle tärkeitä tällä hetkellä.
- Mitä huolenaiheita hänellä on?
- Millaisia kantoja tai asioita arvelet hänen haluavan tuoda esiin?

Vegaani

- Mieti aluksi, mitkä asiat ovat tälle henkilölle tärkeitä tällä hetkellä.
- Mitä huolenaiheita hänellä on?
- Millaisia kantoja tai asioita arvelet hänen haluavan tuoda esiin?

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

KANSALAINEN

Eettisen ruokavalion noudattaja

- Mieti aluksi, mitkä asiat ovat tälle henkilölle tärkeitä tällä hetkellä.
- Mitä huolenaiheita hänellä on?
- Millaisia kantoja tai asioita arvelet hänen haluavan tuoda esiin?

KANSALAINEN

Vähemmistön edustaja

- Mieti aluksi, mitkä asiat ovat tälle henkilölle tärkeitä tällä hetkellä.
- Mitä huolenaiheita hänellä on?
- Millaisia kantoja tai asioita arvelet hänen haluavan tuoda esiin?

KANSALAINEN

Citymaalainen

- Mieti aluksi, mitkä asiat ovat tälle henkilölle tärkeitä tällä hetkellä.
- Mitä huolenaiheita hänellä on?
- Millaisia kantoja tai asioita arvelet hänen haluavan tuoda esiin?

KANSALAINEN

Ison kaupungin asukas

- Mieti aluksi, mitkä asiat ovat tälle henkilölle tärkeitä tällä hetkellä.
- Mitä huolenaiheita hänellä on?
- Millaisia kantoja tai asioita arvelet hänen haluavan tuoda esiin?

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

Pitkäaikais-työtön

- Mieti aluksi, mitkä asiat ovat tälle henkilölle tärkeitä tällä hetkellä.
- Mitä huolenaiheita hänellä on?
- Millaisia kantoja tai asioita arvelet hänen haluavan tuoda esiin?

Edunvalvoja

- Mieti aluksi, mitkä asiat ovat tälle henkilölle tärkeitä tällä hetkellä.
- Mitä huolenaiheita hänellä on?
- Millaisia kantoja tai asioita arvelet hänen haluavan tuoda esiin?

Vihreä

- Mieti aluksi, mitkä asiat ovat tälle henkilölle tärkeitä tällä hetkellä.
- Mitä huolenaiheita hänellä on?
- Millaisia kantoja tai asioita arvelet hänen haluavan tuoda esiin?

Eläkeläinen

- Mieti aluksi, mitkä asiat ovat tälle henkilölle tärkeitä tällä hetkellä.
- Mitä huolenaiheita hänellä on?
- Millaisia kantoja tai asioita arvelet hänen haluavan tuoda esiin?

MAASEUDUN
SIVISTYSLIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIITTO

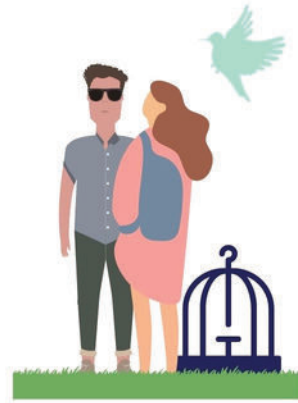
Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

Luonnon- suojelija

- Mieti aluksi, mitkä asiat ovat tälle henkilölle tärkeitä tällä hetkellä.
- Mitä huolenaiheita hänellä on?
- Millaisia kantoja tai asioita arvelet hänen haluavan tuoda esiin?

Liberaali

- Mieti aluksi, mitkä asiat ovat tälle henkilölle tärkeitä tällä hetkellä.
- Mitä huolenaiheita hänellä on?
- Millaisia kantoja tai asioita arvelet hänen haluavan tuoda esiin?

Konservatiivi

- Mieti aluksi, mitkä asiat ovat tälle henkilölle tärkeitä tällä hetkellä.
- Mitä huolenaiheita hänellä on?
- Millaisia kantoja tai asioita arvelet hänen haluavan tuoda esiin?

Varakas perijä

- Mieti aluksi, mitkä asiat ovat tälle henkilölle tärkeitä tällä hetkellä.
- Mitä huolenaiheita hänellä on?
- Millaisia kantoja tai asioita arvelet hänen haluavan tuoda esiin?

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

Yrittäjä

- Mieti aluksi, mitkä asiat ovat tälle henkilölle tärkeitä tällä hetkellä.
- Mitä huolenaiheita hänellä on?
- Millaisia kantoja tai asioita arvelet hänen haluavan tuoda esiin?

Maaseutu-yrittäjä

- Mieti aluksi, mitkä asiat ovat tälle henkilölle tärkeitä tällä hetkellä.
- Mitä huolenaiheita hänellä on?
- Millaisia kantoja tai asioita arvelet hänen haluavan tuoda esiin?

Opiskelija

- Mieti aluksi, mitkä asiat ovat tälle henkilölle tärkeitä tällä hetkellä.
- Mitä huolenaiheita hänellä on?
- Millaisia kantoja tai asioita arvelet hänen haluavan tuoda esiin?

Pienten lasten vanhempi

- Mieti aluksi, mitkä asiat ovat tälle henkilölle tärkeitä tällä hetkellä.
- Mitä huolenaiheita hänellä on?
- Millaisia kantoja tai asioita arvelet hänen haluavan tuoda esiin?

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

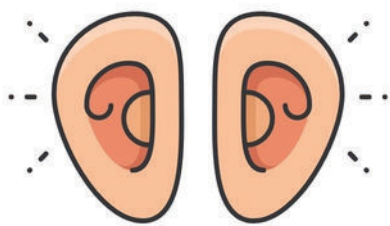
Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

Kuuntelu

- Ole läsnä ja kuuntele muita aidosti.
- Osoita kuuntelevasi esimerkiksi nyökkäilemällä.

Oma kokemus

- Kerro omasta kokemuksestasi, tuo asiat arkeen.
- Tuo henkilökohtaisuutta käsiteltävään teemaan.

Liittyminen muiden keskusteluun

- Liity toisten puheeseen, jatka muiden ajatuksista.

Nimellä puhuttelu

- Puhuttele muita keskustelijoita suoraan tai nimellä: "Kiitos kommentistasi, Maija. Itse olen sitä mieltä, että..."

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

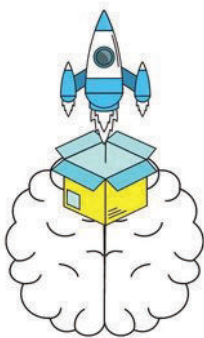
Ole empaattinen

- Luo tunnelmaa, jossa toinen kokee tulleen nähdyksi ja kuulluksi hymyilemällä sekä ottamalla katsekontaktia jokaiseen. Ole ystävällinen.
- Anna toiselle tilaa esittää omia näkemyksiään ja osoita arvostavasi niitä, vaikka olisit ehkä eri mieltä.

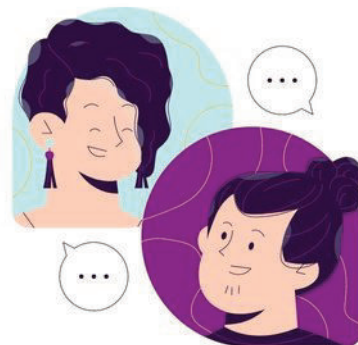
Arkikieli

- Pysy ymmärrettävässä arkikielessä ja kannusta muitakin siihen.

Uudet näkökulmat

- Työstä keskustelussa ilmenneitä ristiriitoja ja nosta esille piiloon jääneitä asioita.

Positiivinen palaute

- Kehu muiden kommentteja ja arvosta eri näkökulmia. "Tuo oli hyvä pointti, Matti." "Kiitos Marja kun uskalsit jakaa tuon ajatuksen meille."

MAASEUDUN
SIVISTYSLIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIITTO

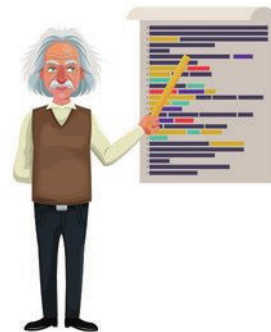
Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

Kannustaminen

- Yritä saada kaikki mukaan keskusteluun ja kannusta hiljaisiakin kertomaan ajatuksiaan.
- Tue osallistujia myös sanattomalla viestinnällä.

Auktoriteetti-argumentit

- Vetoa asemaasi tai tutkimukseen, mutta älä perustele sen tarkemmin tai kerro lähdettä väitteellesi.

Keskeyttäminen

- Keskeytä muiden puhe, älä kuuntele muita.
- Puhu muiden päälle, älä anna muiden puhua loppuun.

Käännyttäminen

- Älä luovu omasta mielipiteestäsi, käännytä muut puolellesi.
- Manipuloi, vääntele asiaa.

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

Väittely

- Nyt kerätään pisteitä, pyri ajautumaan väittelyyn.
- Haasta muita keskustelijoita heidän mielipiteissään.

Kupla

- Pysy kuplassasi, älä yritä ymmärtää muita.

Vetäytyminen

- Asia ei enää kiinnosta sinua, joten vetäydy keskustelusta. Ei ole enää mieltä osallistua.

Älä yritä ymmärtää

- Ymmärrä toisten sanomat asiat välillä väärin tahallasi tai vääntelee sanoja siten, että keskustelijan sanoman merkitys muuttuu.

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

Oheistoiminnot

- Keskity enemmän muuhun kuin itse keskusteluun, esimerkiksi kännykän selailuun tai seinäpaneelien laskemiseen.

Sivukeskustelut

- Aloita sivukeskusteluja toisten kanssa tai johdattele keskustelua sivuraiteille.

Kiire

- Kiirehdi keskustelua äkkiä kohti johtopäätöksiä. Turha keskustelu on vain ajanhukkaa.

Vastustaminen

- Vastusta muiden ehdotuksia ja ajatuksia, sillä omat näkemyksesi ovat mielestäsi parempia.

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!

MAASEUDUN
SIVISTYSLIIITTO

Dialogeillaan!

Ota keskustelutaidot haltuun!